

If undelivered return to:
"GLASILOK. S. K. JEDNOTE"
 6117 St. Clair Ave.
 CLEVELAND, O.
 The largest Slovenian
 Weekly in the United States
 of America.
 Sworn circulation 17,500
 Issued every Tuesday
 Subscription rate:
 For members yearly \$0.84
 For nonmembers \$1.60
 Foreign Countries \$3.00
 Telephone: Randolph 3912

Entered as Second-Class Matter December 12th, 1923 at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTED FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Največji slovenski teden
 v Združenih Državah
 Izhaiblja vsak torek
 Ima 17,500 naročnikov
 Naročnina:
 Za člane, na leto \$0.84
 Za nečlane \$1.60
 Za inozemstvo \$3.00
 NASLOV
 uredništvo in upravnštva:
 6117 St. Clair Ave.
 Cleveland, O.
 Telefon: Randolph 3912.

Stev. 52. — No. 52.

Leto XII. — Volume XII.

CLEVELANDSKIE NOVICE

LISTNICA UREDNIŠTVA

—Letošnji sveti večer in na božični dan smo imeli v Clevelandu posebno lepo vreme brez zime in snega. Je nam pa začelo vreme na Stefanji dan premenovalo svoje lice v pristno sibirsko zimo. Minulo nedeljo proti jutru je obiskal našo metropole in večji del severozapadne države Ohio pravcati "blizzard," kaščnega že ne pomnimo več let. Ponekod je zapadlo do pet četvrtjih snega. Vsled snežnega zameta ni mogla v nedeljo nobena poučna kara voziti: tako so imeli tudi avtomobilisti mnogo truda, ko so občitali v globokem snegu. Ker se pojavljaja južni veter, bo zapadli sneg v par dneh skopel. Sploh moramo biti z yetošnjo milo zimo tukaj v Clevelandu zadovoljni.

—Minilo nedeljo zvečer ob 8. uri so nekateri farani cerkev sv. Lovrenca v Newburgu in ožji prijatelji g. župnika Rev. J. J. Omana njemu v počast pripredili takozvano "Surprise party," ker je minilo ravno 15 let, odkar je bil Rev. Oman v mašnici posvečen. Slavnost se je vrnila s kratko, primerne predstavo in raznim govorom. Slavljeneč se je ob sklepu vsem navzočim iskreno zahvalil za te izraz naklonjenosti in za spominsko darilo.

Japonski cesar umrl.

Tokio, Japonska, 25. decembra. — Danes je umrl po daljšem bojehanju japonski cesar Yoshihito; pogreb se vrski začetkom februarja prihodnjega leta. Prestol bo zasedel njegov sin Hirohito.

Prijanjevanje o Božiču.

New York, 26. decembra. — Letos o božičnih praznikih je v našem mestu vsled vživanja slabega žganja umrlo enajst oseb; šest jih je podleglo v bolnišnici, pet so jih pa našli na cesti.

Preveč veselo božičevanje.

V Clevelandu je bilo na sveti večer in na božični praznik vsled pisanosti arretiranih 121 oseb. Vsakemu je bila prisojena primerna denarna kazen in 30 dni zapora. Lansko leto o Božiču je znašalo število sličnih arretovancev samo 65.

Farmar umoril svojo družino. Amarillo, Tex., 26. decembra. — V Farrel, Tex., žveči farmer George Hassell je pred tremi tedni umoril svojo ženo in osmih otrok, katere je zakopal v skupni grob na neki njivi. Otroci so bili iz prvega zakona njegove mati in enega brata. Spadal je k društvu sv. Jožefa, št. 169 K. S. K. Jednote in k Boiler Makers' uniji. Local št. 416; pogreb se je vrnil včeraj dopoldne. Naj v miru počiva.

—V soboto, na sv. dan zjutraj je umrl v Euclid bolnišnici 36 let stari samski rojak John Korošec, ki je delal več let v New York Central oddelku za kotle. Smrt ga je dohitela na tragičen način. Pred dobrim fénom je navedenec v svoji spalni sobi pomotoma pustil odprt cev pri plinu, kar ga je onesvestilo. Nesrečnika so zatem prepeljali v bolnišnico, kjer je umrl. Pokojnik je bil rojen v vasi Koprivnik, okraj Radovljica na Gorenjskem; tukaj v Ameriki nima nobenih sorodnikov, pač pa v starem kraju mater in enega brata. Spadal je k društvu sv. Jožefa, št. 169 K. S. K. Jednote in k Boiler Makers' uniji. Local št. 416; pogreb se je vrnil včeraj dopoldne. Naj v miru počiva.

—V sredo dne 22. decembra zjutraj je umrl rojak John Perušek, star 46 let, stanujoč na 1200 E. 61st St. Doma je bil od sv. Gregorja, po domače Jernejev. Tu zapušča omoženo hčerko in enega brata, v starem kraju pa mater in dvi brata ter štiri sestre ter več sorodnikov. Bil je član društva sv. Janeza Krstnika, št. 27, J. S. K. Jednote in društva Doslužencev. Vsem sorodnikom izrekamo iskreno soziale, njemu pa se naj ohrani blag spomin!

—Vsi oni, ki želijo postati državljanji, in pri tem mislimo naše fante in može, žene in dekleta, naj pomnijo, da se otvorite nov šolski pouk za državljanstvo in naredite vse potrebnne korake, da postanete ameriški državljanji. Ako se oglasite pozneje kot omenjene dneve, ne boste sprejeti.

Moja novoletna poslanica.

CLEVELAND, O. 28. DECEMBRA (DECEMBER), 1926.

Piše glavni predsednik.

Cas gre hitro naprej; kakor brzovlak nam dirja pred očmi. Kaj je nam dan, teden, mesec in leto dni? Malenkost. Zdi se mi, da sem šele nekaj mesecev v glavnem odboru K. S. K. Jednote, pa vam cenjeni sovratje in sosestre že v tretjič vočim SREČNO IN VESELO NOVO LETO!

Cenjeni sovratje in sosestre, uradniki in uradnice krajevnih društev: Rad bi vam važno, da vam povznamo, kako važno je ravno sedaj, ko krajevna društva po svojih uradnikih in uradnicah na novo pričenajo društveno življenje; kako s ponovnimi močmi začenjajo svoje delo, ki jim je bilo zopet, ali pa morda na novo izročeno od članstva krajevnih društev.

KAKORŠEN JE ZACETEK, TAKO BO POTEM TUDI NA-PREDOVANJE! O, kako važno je za vsa krajevna društva: kako bodo pričela z Novim letom in z novimi močmi. Cenjeni uradniki in uradnice krajevnih društev! Jaz sem sicer Jednotin glavni predsednik, vi ste pa zidariji Jednote. Jaz moram gledati, da se bo ta stavba Jednote, ki je meni izročena — dvigala višje in višje. Jaz sam brez vas ne morem nijesar; vse je odvisno le od vas. Na vas se bom obrnil, in od vas pričakujem vsega, kar potrebujem za napredovanje. Meni je napredek Jednote silno prisoten; naj bo vam ravno tako.

Silno ga potrebujemo in lahko ga dosežemo. Potrebujemo ga iz mnogih ozirov in za mnoge koristi; sicer pa za našo lastno, kakor tudi za narodno korist; to vam hočem dokazati v naslednjih besedah:

NAMEN Jednote, oziroma njena načelna izjava točke 5, 6, 7, 8, 9 nam vse povedo, zakaj je vredno, da se iste oklepne kakor JUNAKI na bojnem polju, ker je ista edina naša vredna organizacija, ki odgovarja našemu slovenskemu katoliškemu narodu po vrednosti, ki ne varu nikogar, in ki ne vasiljuje nikomur onega, kar ni njegovega. Nasprotno ona še varuje, svari, uči in vabi; vse hoče osrečiti, organizirati in zediniti. Zato tudi, ker je bila prva med prvimi, ji tega prvenstva ne more nihče vzeti!

Ker smo z napredkom končali leto, začnimo z navdušenjem tudi novo leto; vse je odvisno od nas, osobito pa od vas, cenjeni uradniki in uradnice. Kakor boste delali vi, tako bodo delali vaši člani in članice. Ako jim boste vi dali poguma, ako jih boste vi spodbujali na lep in prijazen način z dokazi in prepričanjem, bo šlo vse z veseljem na delo za novo članstvo.

Ne izgovarjajte se, da ni več kandidatov, da se jih ne more več dobiti; to ni res; to je sama naša stará navada. Vedno smo tako govorili, in vedno smo ostali pri starem; odkar smo pa začeli agitirati in vabiti v Jednote, pa dobivamo vedno nove

člane. In tega je vedno več in več povsod. Naša mladina dobrašča in se množi. Rada pristopa v naša društva, ker se zaveda, da je naša organizacija baš tako, kakoršno naša mladi

jazni, bo vse drugače na sejah, kakor pa da bi jim stopali na prste po paragrafih, kakor imajo nekateri to navado.

Uradniki imajo pravico od članstva zahtevati red in posluh, ker drugače ne morejo se vedeti: seveda, članstvo mora pa svoje uradnike tudi spodbujati; kjer ni tega, tam ni pričakovati napredka in sloga.

Ako ne bo uradnik imel od članstva priznanje, ta tudi ne bo delal z veseljem za društvo. Članstvo mora vedeti, da je plača, katero društva dajejo uradnikom nezadostna za delo, katero uradniki vrše in za odgovornost. Ako jim pa kaže članstvo za njih delo priznanje, koliko z večjim veseljem bodo uradniki delali in vabilni v društvo, ker se bodo zavedali, da jim je članstvo za to hvaljeno; to po pravici tudi zasluzijo.

Ravno tako je tudi dolžnost uradnikov in uradnic, da se uljudno in naklonjeno obnašajo napram članom s prijaznimi besedami ne pa z neolikostjo; lepa beseda lepo mestu najde; podute na tak način nevednega, naj se lepe obnaša.

Kakor je v trgovini navada, da oni, ki bolj prijazno postrežejo, tudi bolje nosijo: Dragi mi sovratje in sosestre: Vedite, da smo pri naši Jednoti dolžni to vypoštevati. Mi se moramo bolje zadržati, nego se imajo drugod, ki se za katoliške principe ne zmenijo. Dalje se morajo vršiti v prijaznem bratskem tonu. Predsednik ali predsednica naj vedno gleda, da se ne vrine med seboj kako osebno naprotovanje, zavist ali napadanje. Dragi mi sovratje in sosestre: Vedite, da smo pri naši Jednoti dolžni to vypoštevati. Mi se moramo bolje zadržati, nego se imajo drugod, ki se za katoliške principe ne zmenijo. V jezi skakati v besedo je absolutno prepovedano; nspadati brata ali sestro, je ravno tako kot zločinsko. Jednota ima svoja pravila, in v teh so označene kazni za razne prestope; skozi je kateri kaj zakrivil, naj se ga na podlagi pravil zatoži in kaznuje; nikakor pa se ne sme maščevati na sejah eden čez drugega, ker se s tem užašoti druge, da ne pridejo več na sejo.

Seje društev naj bodo kratke; kjer seja predolgo traja, tam ni pravega reda. Predsednik ali predsednica naj paži,

da se z razpravami ali debatiranjem ne vleče predolgo; paži, da bo zadeva dovolj pojasnjena, oziroma, da bo članstvo znalo, o čem glasovati. Vsi člani naj med debatiranjem paži, da bodo znali, za kaj da se razmotri. Večkrat se pripeti v zborovalni dvorani, da člani še med glasovanjem na seje.

Zato tudi, ker je bila prva med prvimi, ji tega prvenstva ne more nihče vzeti!

Preveč veselo božičevanje.

V Clevelandu je bilo na sveti večer in na božični praznik vsled pisanosti arretiranih 121 oseb. Vsakemu je bila prisojena primerna denarna kazen in 30 dni zapora. Lansko leto o Božiču je znašalo število sličnih arretovancev samo 65.

Farmar umoril svojo družino. Amarillo, Tex., 26. decembra. — V Farrel, Tex., žveči farmer George Hassell je pred tremi tedni umoril svojo ženo in osmih otrok, katere je zakopal v skupni grob na neki njivi. Otroci so bili iz prvega zakona njegove mati in enega brata. Spadal je k društvu sv. Jožefa, št. 27, J. S. K. Jednote in društva Doslužencev. Local št. 416; pogreb se je vrnil včeraj dopoldne. Naj v miru počiva.

—V soboto, na sv. dan zjutraj je umrl rojak John Perušek, star 46 let, stanujoč na 1200 E. 61st St. Doma je bil od sv. Gregorja, po domače Jernejev. Tu zapušča omoženo hčerko in enega brata, v starem kraju pa mater in dvi brata ter štiri sestre ter več sorodnikov. Bil je član društva sv. Janeza Krstnika, št. 27, J. S. K. Jednote in društva Doslužencev. Vsem sorodnikom izrekamo iskreno soziale, njemu pa se naj ohrani blag spomin!

—Vsi oni, ki želijo postati državljanji, in pri tem mislimo naše fante in može, žene in dekleta, naj pomnijo, da se otvorite nov šolski pouk za državljanstvo in naredite vse potrebnne korake, da postanete ameriški državljanji. Ako se oglasite pozneje kot omenjene dneve, ne boste sprejeti.

Rešena družina.

Windsor, Ont., Kanada, 23. decembra. — Danes so na samotnem Peču otočku na reki Detroit našli neko zapuščeno belgijsko družino na pol zmrzljeno in skor onemoglo. Družina obstojej iz moža, žene in dveh malih otrok.

Neki tihotapec je hotel tudi družino spraviti na ameriška tla, za kar si je računal \$100. Ko je ž njo dospel na označen otok, jo je ond pustil v najhujšem mrazu. Nesrečna družina bi bila gotovo umrla vsle mraza, dasi ni iste neki lovec se pravočasno izsledil in rešil Oblasti bodo skušale onega brezsrčnega tihotapeca spraviti pod ključ.

Smrt v plamenih.

Winnipeg, Man., Kanada, 23. decembra. — Pri gasitvi tukajšnjega Winnipega kino gledališča se je podrl strop in podstrop več ognjegascev. Dosedaj se spravili že tri trupla na površje

Napadeni prohibicijski agentje Hamilton, O., 23. decembra. — Ko so trije suhaški agentji hoteli vdreti v hišo nekega farmarja v Fair Play, nedaleč od tukaj, je začel farmar nanje streliati skozi okno. Vsi trije so nevarno ranjeni.

Ameriški mornarji v Nicaragu

Washington, 23. decembra. — Mornaričnemu departmaju se poroča, da je danes ameriški krížarka Rochester srečno prispevala mesto Rio Grande v Nicaragu, kjer se vrše protiameritske demonstracije. Našo vojaštvo je zastražilo del mesta, kjer prebivajo Amerikanci. Ameriški posadki zapoveduje admiral Lotimer.

Nezaželeni komunisti v uniji.

New York, N. Y. — Ker se je v uniju krojačev (izdelovalcev suken) zadnji čas vtihočnili nekaj komunistov, ki se celo uradniki te unije, bode označeni komunisti sedaj vsi iz unije izločeni. Dokazano je, da so baš ti uradniki v svojo lastno korist izrabljali stavke.

Nov jugoslovanski kabinet.

Belgrad, 25. decembra. — Nikolai Uzinovič, ki je podal prediekaj dnevi ostavko kot ministarski predsednik, je na prošnjo kralja Aleksandra s težko sestavil nov koalicjski kabinet. Portfolij ministarskega predsedništva je obdržal zopet sam, zunanjji minister je Ninko Perić, minister za agrarne reforme je pa Pavel Radić.

Katera slovenska organizacija nam je dražja in bližnja, kakor je baš naša K. S. K. Jednota? Na to Jednoto se bonito ozirali in ji sledili že od leta 1894-1927, torej že 33. leto njenega obstanka. Navzlid temu se danes počuti mlajša kakor kdaj poprej; vsa je oživljena in premiljena ter pripravljena za najboljši napredek; in to napredek je v rokah društvenih uradnikov in uradnic.

Zatoj cenjeni, sprejmite ta moja navodila in voščila. Ako hočete, da storite narodu nekaj

Zadnji trenotki Pašića.

Belgrad, Jugoslavija, 10. decembra. — Danes so na samotnem Peču otočku na reki Detroit našli neko zapuščeno belgijsko družino na pol zmrzljeno in skor onemoglo. Družina obstojej iz moža, žene in dveh malih otrok.

Nekti tihotapec je hotel tudi družino spraviti na ameriška tla, za kar si je računal \$100. Ko je ž njo dospel na označen otok, jo je ond pustil v najhujšem mrazu. Nesrečna družina bi bila gotovo umrla vsle mraza, dasi ni iste neki lovec se pravočasno izsledil in rešil Oblasti bodo skušale onega brezsrčnega

Društvena naznanila in dopisi

Društvo sv. Jožeta, št. 12,
Forest City, Pa.
Naše društvo je imelo svojo
glavno sejo dne 12. decembra.
Na tej seji so bili izvoljeni sle-
deči uradniki za leto 1927:

Predsednik John Černe ml.,
podpredsednik John Skrbec, pr-
vi tajnik Frank Zidar, drugi
tajnik Frank Telban, blagajnik
Gregor Vrhovšek, nadzorni odbor:
John Telban, John Zalar,
Anton Simončič, John Dečman,
bolniški nadzorniki: Frank
Pevec I, Anton Borštnik, Frank
Pancar, sprejemni odbor: Frank
Oražim, Frank Kamin, vratar
Josip Zidar, redar Martin Oma-
hen, zastavonoša Frank Volk
ml., banderonoša Ludvik Oščir,
poslanec: za Forest City Jernej
Intihar in Steve Gerešman, za
Vandling Frank Krašovec, za
Brownale Anton Markl, mar-
šala Ignac Pancar, Josip Princ,
Zdravnik Dr. C. R. Knapp, Dr.
G. T. McGuire, Dr. B. E. Co-
stello.

Društvo ima svoje redne se-
je vsako drugo nedeljo v mese-
cu v dvorani pevskega društva
"Naprek."

Na tej seji je bilo tudi skle-
njeno, da društvo priredi vese-
lico na Pustni večer dne 1. mar-
ca, 1927, koje čisti prebitek bo
namenjen za nabavo nove dru-
štvene zastave. Ob enem je
bilo tudi sklenjeno, da mora
vsak član našega društva pla-
čati \$1 za veselčni tiket; to pa
omenjam radi članov na potnih
listih, ker oni so ravno tako dol-
žni prispevati en dolar če tudi
se ne morejo udeležiti veselice,
saj imajo ravno iste pravice in
podpore pri društvu.

V dolžnost si štejem, da že
sedaj vabim na to veselico vsa
ostala cenjena društva in vsa-
kega posameznega rojaka in ro-
jakinjo iz Forest City in okoli-
ce, da nas posetite na omenje-
ni večer. Za one, katere radi
podplati srbo, za pod zob in
za suha grla bo vse najboljše
preskrbljeno. Ob enakih prili-
kah tudi naše društvo ne bo
zaostalo in se vam bo rade volje
odzvalo.

Končno želim vsemu član-
stvu K. S. K. Jednote srečno in
zdravo leto 1927.

Frank Zidar, tajnik.

Društvo sv. Barbare, št. 40,
Hibbing, Minn.

Naše društvo je imelo svojo
glavno sejo dne 12. decembra. In na tej seji je bila
poleg drugih važnih točk na
dnevnu redu tudi volitev
uradnikov za leto 1927. Izvo-
ljeni so bili:

Predsednik John Povša st.,
podpredsednik Louis Pucelj st.,
tajnik Marko Sterk, blagajnik
Anton Petrich, zapisnikar Josip
Zajc, pregledovalca knjig Jakob
Grzina, George Muhovich, bolni-
ški načelnik John Povša st.,
zastavonoša Fr. Pucelj, bander-
onoša (ianski), maršal Marko
Marolt.

Sobrati pozdrav vsemu
članstvu in srečno Novo leto.

Marko Sterk, tajnik.

114 Park St

Iz urada društva Marije Devi-
ce, št. 50, Pittsburgh, Pa.

S tem naznanjam vsemu član-
stvu društva št. 33 in št. 50, da
sta se ta dva društva dne 10.
decembra t. l. združila v eno
društvo, in se od sedaj naprej
to društvo imenuje društvo

Marije Device, št. 50 K. S. K.
Jednote, Pittsburgh, Pa. V

svrhu proslave združenja smo
sklenili prirediti veselico dne

31. decembra t. l. na Silvestrov
večer v K. S. Domu na 57. in

Butler St., Pittsburgh, Pa. Na-
dalje bo to društvo slavil
združenje vsako leto na Silve-

strof večer.

Zatroej uljudno vabim vse

cenjene člane in članice našega

društva, da se v polne mätevlu

udeležite te naše velike slav-

nosti; naj ta večer nihče

ostane doma. Pridite vse, ake

vam toliko dopušča čas, ker na

tej slavnosti bo navzočih več

dobrih govornikov, kakor sam

glavni predsednik K. S. K. Jed-

note sobrat Anton Grdin iz

Cleveland, O.

Uljudno vabimo tudi ostalo

članstvo naše Jednote kakor

tudi drugih Jednot; sploh vse

Slovene in Slovence ter brate

Hrvate iz naše pittsburghske

naselbine in okolice, da nas obi-

šete na omenjeni dan. Ta dva

društva sta bila prva, ki sta

sprožila misel za združitev;

in res je to nekaj lepega, ker v

stogi je moč. Še se dobro ni-

smo bili združili, se je prigla-

šili kar 15 novih kandidatov

za pristop v naše veliko dru-

štvo. Le tako naprej dragi m-

bratje in sestre, da pokažemo

združeno moč.

Vse, kar se tiče veselice ali

slavnosti bo preskrbel toza-

devni pripravljalni odbor, da ne

bomo lačni, niti žejni.

Ob enem smo imeli dne 12.

decembra glavno letno sejo.

V odboru za leto 1927 so bili izvo-

ljeni sledeči uradniki:

Predsednik Frank Trempus,

podpredsednik Josip Snelar,

finančni tajnik Math Pavlakov-
ich, pomožni tajnik Michael

Bahor, blagajnik Peter Balkov-

ček vsi živeči v Pittsburgh, Pa.,

zapisnikar George Krotec

Etna, Pa., nadzorni odbor:

Math Mravinc, John Golobich

ml., Josip Balkovec, bolniški

obiskovalec John Golobich, vsi

v Pittsburghu, Pa.

Vsi bolni člani se morajo na-
znaniti bolniškemu obiskovalcu,

ko zbljivo, in ravno tako ko

ozdravijo; naslov istega je John

Golobich, 5730 Butler St., Pitts-

burgh, Pa.

Redne društvene seje se bodo

vrstile vsako drugo nedeljo

v mesecu popoldne ob 2. uri v

K. S. Domu na 57. cesti.

Torej vam še enkrat kličem:

Na veselo svidenje dne 31. de-

cembra, na starega leta večer!

S sobralskim pozdravom.

Matija Pavlakovič, tajnik.

Dostavek: Vsemu članstvu

voščim srečno Novo leto!

Frank Zidar, tajnik.

Društvo sv. Barbare, št. 40,

Hibbing, Minn.

Naše društvo je imelo svojo

glavno sejo dne 12. decembra.

In na tej seji je bila

poleg drugih važnih točk na

dnevnu redu tudi volitev

uradnikov za leto 1927. Izvo-

ljeni so bili:

Predsednik John Povša st.,

podpredsednik Louis Pucelj st.,

tajnik Marko Sterk, blagajnik

Anton Petrich, zapisnikar Josip

Zajc, pregledovalca knjig Jakob

Grzina, George Muhovich, bolni-
ški načelnik John Povša st.,

zastavonoša Fr. Pucelj, bander-

onoša (ianski), maršal Marko

Marolt.

Sobrati pozdrav vsemu

članstvu in srečno Novo leto.

Marko Sterk, tajnik.

114 Park St

Iz urada društva Marije Devi-

ce, št. 50, Pittsburgh, Pa.

S tem naznanjam vsemu član-

stvu društva št. 33 in št. 50, da

sta se ta dva društva dne 10.

decembra t. l. združila v eno

društvo, in se od sedaj naprej

to društvo imenuje društvo

Marije Device, št. 50 K. S. K.

Jednote, Pittsburgh, Pa. V

svrhu proslave združenja smo

sklenili prirediti veselico dne

31. decembra t. l. na Silvestrov

večer v K. S. Domu na 57. in

Butler St., Pittsburgh, Pa. Na-
dalje bo to društvo slavil

združenje vsako leto na Silve-

strof večer.

Zatroej uljudno vabim vse

cenjene člane in članice našega

društva, da se v polne mätevlu

udeležite te naše velike slav-

nosti; naj ta večer nihče

ostane doma. Pridite vse, ake

vam toliko dopušča čas, ker na

tej slavnosti bo navzočih več

dobrih govornikov, kakor sam

glavni predsednik K. S. K. Jed-

note sobrat Anton Grdin iz

Cleveland, O.

Uljudno vabimo tudi ostalo

članstvo naše Jednote kakor

tudi drugih Jednot; sploh vse

Slovene in Slovence ter brate

Hrvate iz naše pittsburghske

naselbine in okolice, da nas obi-

šete na omenjeni dan. Ta dva

tri mesece, januar, februar in marec. To smo določile radi tega, ker je sedaj tukaj zdaj bolj slabo za zaslužek; pa tudi da boste mogoče rajši pristopale. Večkrat se čuje, da bi katera rada pristopila v naše društvo, pa da nas je premalo. Ce boste vse tako govorile, nas ne bo nikoli več!

Slovenke po drugih naselbi-

nah si ustanavljajo svoje klube in zveze; te tudi pripadajo k različnim društvom, tukaj se pa še enega bojite! Zanimanje za društvo bi vendar moralo biti prvo v vsaki družini. Zato vas prosim, potrudite se te tri mesece in delujte, dokler imate priložnost. Ceprav ste mlade in zdrave, ne ogibajte se podpornega društva; saj ne znamo,

kaj nam lahko novo leto prinese!

Zdaj izrekam še lepo hvalo članicam našega društva za božično darilo. Bog vam povrni! Vam vsem skupaj, tako tudi vsemu članstvu K. S. K. Jednote želim prav uspešno in srečno Novo leto!

S sosedrskim pozdravom,
Margaret Tratar, tajnica.

Posnemanja vredna družina.

Ironwood, Mich. — Zadnja leta smo večkrat čitali in videli slike naših velikih družin, spadajočih v K. S. K. Jednoto, pod naslovom "Posnemanja vredno."

Danes tudi jaz tukaj prilagam sliko od največje družine

spadajoče v naše društvo sv.

Janeza Krstnika, št. 20 v Ironwood, Mich., in sicer vseh skupaj 12 članov in članic, oče, mati in deset otrok. Taka družina z desetimi otroci pri najboljšem zdravju je v resnici lahko ponosna. Ta čast gre našemu sobratu in sestri Josip in Helena Kozan, posnemu očetu in še bolj ponosni materi.

Sobrat Josip Kozan je rodom Belokranjec, rojen leta 1880 v

vasi Tribuče, okraj Črnomelj in njegova soproga je tudi iz Belokranjskega, rojena leta 1890 v Podzemiju, okraj Črnomelj; semkaj v Ironwood, Mich. je prišla še v njenih otroških letih.

Na sliki so (gorenja vrsta) od leve na desno: Mary, Joseph jr., najstarejši sin in Helena, najstarejša hči. Vsi trije spadajo v aktivni oddelek našega društva, ostalih sedem pa v mladinski.

Druga (srednja vrsta), od leve na desno: John, Angelija, Joe Kozan, oče; Helena Kozan, mati; Anna, Rudolf in Frank.

Prednja (prva vrsta) od leve na desno: Evelyn in Karl (The baby, oba stojeca po-

leg očeta.)

Sobrat Joseph Kozan je prišel v društvo in Jednoto 18. septembra, 1907, njegova soproga pa 13. avgusta, 1908. Ta družina broječa toliko članov,

je v resnici ponos našega društva sv. Janeza Krstnika, št. 20.

Opomba: Dragi mi sobrat Joe — Jaz sem že šestletni tajnik tega društva, in brez izjemne si mi bil ti vedno vesteš pomočnik, podtajnik ali zapisnikar; še samo par let, pa boš ti lahko ustanovil novo društvo sam s svojo družino; in takrat bom pa jaz prestolil in moja družina v tvoje društvo; takrat bom pa jaz na uslugo tebi in tvojem očetu. Bog te živi in vse tvoje drage!

Martin Bukovetz, tajnik

radostno vzliknil. Odkod tolik preobrat? Odkod to očitno in vidno prenovljenje mlačnih src?

Je to delo človeških rok, vpliv človeškega uma? Nikakor ne. Priporočili smo se naši mogočni priprošnjici sv. Tereziji, Mali Cvetki. Njen lastni vzgled skušamo posnemati, njenega priprošnja pri Bogu nam je očorila vir posebnih milosti, katere nas nagibajo, da živimo lepše, da molimo češče in z več jima zaupanjem v usmijošenje božje in pomoč božjo. Sadovi zadnjega sv. misijona, katerega so nam držali velečastiti oče misijonar Solar, se kažejo v javnem življenju in skriveno v marsikaterem sreču naših ljudi. Saj še ni bilo slišati, da bi Bog dobrega dela ne poplačal. Vi pa, preljubi Slovenci, zatekajte se v duševnih in telesnih težavah k mogočni in čudapolni priprošnjici sv. Tereziji, Mali Cvetki. Ona vam bo kazala "gotovo pot." Osobito priporočajte njeni priprošnji in oskrbi naše nesrečne od vere odpadle ljudi, da bi jim zasvetila betlehemska zvezda.

V sredo, dne 15. decembra je bil v subdijakona posvečen naš bogoslovec četrtega leta, John Dolak, v papeževem kolegiju Josephinum v Columbusu, O. V soboto, dne 18. decembra pa je sprejel dijakonat. V mašniku bo posvečen šele prihodno spomlad koncem maja ali začetkom junija. Novo mašo bo imel v naši cerkvi sredi junija. Rev. John Dolak je sin tukajnih slovaških starišev. Oče mu je lani umrl, mati pa še v naši župniji. Brata ima dva, sester pa pet. Družina Dolak je bila zmiraj zvesta in udana naši cerkvi in šoli. Vsi so člani društva sv. Jožefa, št.

189 K. S. K. Jednote. Dijakonu Rev. John Dolanku prav izsreca častitamo!

Članice naše Marijine Družbe so kupile lepo stojalo za votivne lučke pred soho. Maše Cvetke je postavljeno pri obhajilni mizi ravno pred podobo sv. Terezije, Male Cvetke. Verniki v svojem velikem zaupaju do Male Cvetke radi darujejo in prižigajo lučke, ki gore po deset ur v čast in zahvalo naši veliki priprošnjici.

Ko dober sad sv. misijona naše slovaške žene in dekleta minulo nedeljo ustanovile lastno svoje altarno društvo. Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

cerkvenega perila je treba ter

na svoje altarno društvo.

Dvainštirideset članic je pristopilo pri prvi seji. Kot božično darilo bodo kupile za glavni altar in celi sanktuarij novo preprogo.

Tudi naše slovenske žene in dekleta se pripravljajo za

preustanovljenje starega altarnega društva. Bog dal, da se

namen kmalu uresniči. Mnogo

"GLASILLO K.S.K. JEDNOTE"

Izbaja vsak tork.

Lastnina Krško-Slovenske Katoličke Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravljanje: CLEVELAND, OHIO.
Telefon: Randolph 3012

Naročnaša:

Za člane, na leto	50.84
Za nečlan	51.80
Za inozemstvo	53.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the

UNITED STATES OF AMERICA

Maintained by and in the interest of the Order.

Issued every Tuesday

OFFICE: 6117 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.
Telephone: Randolph 3012.

Rev. Fr. Ks. Pavšič:

Kako naj stariši prično z versko vzgojo in kdaj?

Pred par leti so bili pred sočitjem v Zagrebu obojeni trije roparji na smrt na vešala. Po zasišanju razsodbe je prosil najmlajši sodnika za besedo in se je obrnil do zbranih rojakov:

"Poslovim se od vas s prošnjo, vzgojite svoje otroke boljše, kot sem vzgojen jaz."

Vsa dvorana je glasno zahitala.

Nesrečni so otroci, ki so bili slabovzgojeni. Kako vzvišeno je zato krščansko vzgojeslovje s svojim jasnim ciljem vpodobiti človeško dušo po Bogu — temvečnolepem vzoru.

Vzorna zakonska družba z veseljem posveti velik del svojih moči — vzgoji otrok.

Nastane torej vprašanje:
Kako naj stariši prično z versko vzgojo in kdaj?

Z versko vzgojo se ne sme čakati — kakor mnogi stariši misijo — do tega časa, ko otroci začno hoditi v šolo, temveč se mora pričeti že zgodaj — že takoj prva tri leta. Prva vzgojiteljica je dobra, pobožna mati, ki se rada doma drži in se z otroci največ peča ali pa staže mati, ali pa kaka pobožna teti ali starejša hčer.

Razum se razvija otrokom le polagoma, temu hitreje, drugemu počasneje. Temu razvitku primerno je treba podajati verske resnice po malem, kratko in v priprostih besedah.

Prva vaja za matere bodi, da svoje otroke takoj po porodu, ko jih pokladajo v posteljico ali v vožiček, redno vsak večer prekrizajo in Ježusu in Mariji izroče. Kadar družina pri obedu skupno moli, takrat naj otrok na klopici ali v maternem naročju prav mirno sedi, popolnoma molči in ročice sklenjene drži. S tem se bo otrok zavedal, da je molitev nekaj svečega.

Druga vaja za matere bodi, navaditi otroke, da bodo križ delali sami, brez vsakih besedi najprvo na čelu, potem na ustnicah in naposlед na prsih. To pa je treba otrokom večkrat pokazati, kako naj levo roko na prsi polože, desno pa majhno zakriveno, prste stisnene drže, kako se naj z mehkim delom palca potegne po čelu najprvo od zgornjih navzdol, potem počez od leve na desno. Za prva tri leta zadostuje, da znajo otroci lepo napraviti križ brez besedi.

Otrok se vedno bolj zaveda, začne hoditi, pozneje tudi vedno bolj razločno govoriti, dobro pozna očeta in mater, kako zanj skrbijo in mu vse dajejo zato jih ima zelo rad. To majhno znanje je že podlaga za prvi pouk o dobrem Bogu.

Otrok vidi po dnevi solnce, zvečer pa luno in zvezde. Vse to lahko porabi mati: "Micka, ali vidiš nebo, kako je lepo in koliko luči tam gori? Tam gori prebiva naš nebeški Oče. On je to lučke prizgal, on gleda na nas noč in dan. On vse vidi in bi nas vse rad enkrat v nebesa vzel."

Micka vidi vrt, evetlice, ptice in druge živali. Pokaži ji vse to polagoma tudi sama, po imenu in reci:

Otrok ve, da je Bog, da je On vse naredil, da je dober, da nas ljubi, ve tudi, da so nebesa, sa za pridne otroke, pekel pa za hudobne, ve, da Bog vse vidi, da ima rad le to, kar je dobro, sovraži pa, kar je hudo, ve, da mora biti sam priden, ne pa hudoben, da Bog hudo kaznuje in le dobro plačuje, ve,

Da: Ali še moremo biti neverni? No, kdor ravno hoče izpovedati z našim Prešernom:

da je Bog usmiljen in nam odpusti, če se poboljšamo. Otrok sicer ne zna tega pripovedovati, kaj se pravi: Bog je vsemogoven, vseveden, povsod pričuoč svet, dober, pravičen in usmiljen, ker teh besedi še ne razume, vendar pa ve vse to, kar za življenje popolnoma zadostuje: V otroku se razvija ljubezen do Boga in sveti strah božji.

H. B. Ali moremo biti še verni?

Ni še dolgo tega, ko se je na to vprašanje odgovarjal: Kulturno zastala masa more biti še verna. Celo dobro je, če ona še ostane verna. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajpada samo za take. Kake absolutne vrednosti, ki bi ji dajala pravico do trajnega obzira, vera nima.

Otroku je dobro, hrano ima in mnogo drugih igrač in obliko, zato se mu naj pove, da nam vse to pošilja dobri naš nebeški Oče, ker nas ima tako rad, zato se mu naj otrok večkrat zahvali, povzdigne naj lepo svoje ročice in moli z materjo vred:

"Nebeški Oče, kako si dober, kako rad Te imam, kako rad bi prisel k Tebi gori v nebesi!"

Otroci so dostikrat trmasti, kričijo, kajkajo in nočajo ubožati, ker hočejo s svojo trmo zmagati. Stariši ne smejo te zmage dopustiti in v svoji sodbi popustiti, dokler otroci ne store tega, kar jim je bilo učano. Nikar pa zato nad njimi vpiči, jih zmerjati in pretepati, že resen obraz mora zastovati in pokazati, da jih nimamo radi. Ce otrok premaga svojo jezo in lepo uboga, šele potem se mu pokaže zopet prijazno lice in se mu privoči ljubezljiva beseda:

"Janezek, za otroke, ki ne ubogajo, Bog prav nič ne mara in ne morejo v nebesa, če pa postane zopet pridni, potem jih ima zopet zelo rad. Le lepo ročice skupaj, pa moli: Oče nebeški, nič več ne bom hudoben, prosim Te, imej me zopet rad!"

Ako je Janezek le preveč trmast in ne pomaga ne ostri pogled, ne ostra beseda, potem je treba vzet v roko šibico. Dobrim otrokom bo kmalu hudo, če so stariše razčlili, odustit pa se jim ne sme preje, dokler niso kazni prestali in objubili, da ne bodo več taki.

Slične dogodke je treba porabiti, da se otroci že zgodaj zavedajo božje pravičnosti, da se zavedajo, da Bog kaznuje vse otroke, ki so hudobni in tudi hudobni ostanejo in jih ne mara vzeti k sebi v nebesa, in da jih kaznuje po smrti. Za kaznen morajo od Njega daleč proč, kjer se jim zelo hudo godi, kjer jih strašno vse boli in peče, in ta kraj se imenuje pekel. Dobrim otrokom se pekla nati, pač pa hudobnim, ki nočejo niti obljudbiti, da bodo zopet pridni. Zato pa zdaj lepo poklenimo, ročice sklenimo in odpuščanja prosimo: "O moj Bog, žal mi je, da sem bil tako hudoben, imej me zopet rad, da ne prideš enkrat v pekel, temveč v nebesa."

To je prav kratko vzgojeslovje, kako naj matere svoje otroke že prva tri leta versko vzgajajo. V priprostih besedah je povedano, zakaj naj otroci Boga spoznavajo, ga imajo radi in se greha boje. Koliko naukov je v tem navodilu?

Otrok ve, da je Bog, da je On vse naredil, da je dober, da nas ljubi, ve tudi, da so nebesa, sa za pridne otroke, pekel pa za hudobne, ve, da Bog vse vidi, da ima rad le to, kar je dobro, sovraži pa, kar je hudo, ve, da mora biti sam priden, ne pa hudoben, da Bog hudo kaznuje in le dobro plačuje, ve,

Da: Ali še moremo biti neverni? No, kdor ravno hoče izpovedati z našim Prešernom:

da je Bog usmiljen in nam od-
pusti, če se poboljšamo. Otrok sicer ne zna tega pripovedovati, kaj se pravi: Bog je vsemogoven, vseveden, povsod pričuoč svet, dober, pravičen in usmiljen, ker teh besedi še ne razume, vendar pa ve vse to, kar za življenje popolnoma zadostuje: V otroku se razvija ljubezen do Boga in sveti strah božji.

biti, avbobodno mu. Vera sicer ni samo od proste volje odvisna, ampak tudi od milosti. Toda kjer volje ni, tudi milosti ni, tako da lahko rečemo: Kdor hoče biti neveren, svobodno mu. Tudi za to se ne vpraša, če je kdo danes po pameti še lahko brezveren. Nobeden, ki prav rabi svojo pamet, ne more biti brezveren. O vsakem takem in za vse čase velja: Dixit insipiens in corde suo non est Deus (Bedak je rekel v svojem srcu ni Boga.)

Vprašanje je, če more biti tak, ki mu je le prepričanje vodilnih, izobraženih krogov med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi obljubami in grožnjami, s svojimi nebesi in peklom, je to radi priznamo, močan jez, ki zadržuje živiljske nagone te mase. Dokler bo še kaj takih med nami, ki jih je moč le z nebesko glorio in peklenškim ognjem krotiti, da ne prekoračijo poštavnih mej, naj vera le ostane. Kajti vera s svojimi posmrtnimi ob

K. S. K.

JEDNOTE

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.
GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Solventnost aktivnega oddelka znača 100.43%; solventnost mladinskega oddelka znača 135.42%.

Od ustanovitve do 1. decembra 1926, znača skupna izplačana podpora \$2,863,370.

GLAVNI URADNIKI:
Glavni predsednik: Anton Grdina, 1053 East 62nd St., Cleveland, Ohio.
II. podpredsednik: Anton Skubic, P. O. Aurora, Minn.

III. podpredsednik: Mrs. Mary Prisland, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.

Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pomočni tajnik: Steve G. Verini, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.

Duhovni vodja: Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St., Cleveland, Ohio.

Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, R. 303 Amer. State Bank Bldg.

600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Opeka, 28—10th St., North Chicago, Ill.

John Jerich, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

John Zulich, 15301 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio.

Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR:

John R. Sterbentz, 174 Woodland Ave., Laurium, Mich.

Martin Kremesec, 1941 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Frank Trempush, 42—48th St., Pittsburgh, Pa.

PRAVNI ODBOR:

John Dechman, Box 520 Forest City, Pa.

John Murn, 42 Halleck Ave., Brooklyn, N. Y.

John Butkovich, 1201 So. Fe Ave., Pueblo, Colo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Telefon: Randolph 3012.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošljajo na

glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise.

Pravljene vesti, razna naznanila, oglase in naročno pa na "GLASILO

K. S. K. JEDNOTE", 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

IZ GLAVNEGA URADA K. S. K. JEDNOTE

LETNO ZASEDANJE GLAVNEGA ODBORA

Letno zasedanje glavnega odbora Jednote se prične dne 17. januarja, 1927 ob deveti uri dopoldne v glavnem uradu.

Zborovanje se bo vršilo po sledenčem dnevnem redu:

Dne 17. in 18. januarja revizija knjig in računov.

Dne 19. pregled vrednostnih listin (hipotek in obveznic) na banki.

Dne 20. januarja se prične seja skupnega odbora.

Revizije knjig in računov se imajo vdeležiti: Glavni predsednik, glavni tajnik, blagajnik in sedanji člani nadzornega odbora.

Dne 19. januarja, ko se bo pričelo pregledovanje vrednostnih listin, se imajo udeležiti poleg zgoraj omenjenih uradnikov tudi novoizvoljeni člani nadzornega in finančnega odbora.

Seje dne 20. januarja se zamorejo udeležiti tudi sedanji ih bodoči duhovni vodja, vrhovni zdravnik in predsednik porotnega odbora. Ti člani se imajo pravico udeležiti seje glavnega odbora, ako imajo kaj važnih zadev predložiti odboru.

Člane glavnega odbora, ki se imajo zasedanja udeležiti, se prosi, da predstopejo naznaniho voštevajo in se zborovanja pravočasno blagovolijo udeležiti.

Društva, ki imajo kaj važnega glavnemu odboru v rešitev predložiti, se prosi, da pošljajo tozadevna poročila, naznaniha in drugo na glavni urad in to najkasneje do 17. januarja, 1927.

Za glavni urad K. S. K. Jednote,

Josip Zalar, glavni tajnik.

NOVO DRUŠTVO SPREJETO V K. S. K. JEDNOTE

Novo ustanovljeno društvo sv. Štefana, št. 215, Toronto, Ontario, Canada, sprejeto v Jednote dne 17. decembra, 1926.

Imena članov so:

27953 Gačnik Louis, roj. 1906, R. 20, \$500; 27954 Demša

Avgust, roj. 1902, R. 24, \$250; 27955 Leskovec Anton, roj.

1902, R. 25, \$1,000; 27956 Krajc Anton, roj. 1901, R. 25, \$500;

27957 Hočevar John, roj. 1900, R. 26, \$500; 27958 Turk Louis,

roj. 1899, R. 27, \$500; 27959 Panjan John, roj. 1899, R. 28,

\$500; 27960 Verbanec Matija, roj. 1897, R. 29, \$1,000; 27961

Ban John, roj. 1896, R. 30, \$500; 27962 Cestnik Joseph, roj.

1895, R. 32, \$1,000; 27963 Starčični Mihael, roj. 1894, R. 32,

\$1,000; 27964 Nahtigal Frank, roj. 1894, R. 32, \$1,000; 27965

Trpič Michael, roj. 1893, R. 33, \$500; 27966 Kavčič Frank, roj.

1903, R. 34, \$500; 27967 Kočevar Victor, roj. 1892, R. 35, \$500;

27968 Radovič John, roj. 1890, R. 36, \$1,000; 27969 Zepič

Thomas, roj. 1888, R. 38, \$500. Društvo šteje 17 čl.

Josip Zalar, glavni tajnik.

PROŠNJA

Cenjeni sobratje in sosedstvo:

Ni nam potreba ponovno in obširno poročati o veliki nesreči, ki je zadela naše rojake v stari domovini. Vsakdo, ki čita časopisje ve, kaj je doprinesla strašna povodenj našim rojakom v Sloveniji.

Dan za dnevom slišimo klic onih, ki so ostali brez strehe, brez obleke, brez vseh gmotnih vsakdanjih potrebsčin. Vse jim je voda odnesla, rešili so si le golo življenje.

Klic "Na Pomoč," aka je bil kedaj voštevanja vreden, je vreden sedaj. Še nikdar poprej ni bil naš mili narod v stari domovini tako potreben usmiljenja in pomoči kakor je ravno sedaj.

Zima je pred durmi, ljudje brez strehe, brez obleke, brez hrane. Pomoč je nadvse nujno potrebna.

Na raznih straneh se pobirajo prispevki v namen, da se stradajočim in trpečim revežem pomaga. Kaj pa bomo storili mi, člani in članice K. S. K. Jednote? Oni, ki prosijo pomoči, so naši rojaki, oni, ki stradajo in trpijo so naša slovenska kri, zato je tudi naša dolžnost, da se klicu odzovemo in to takoj brez odlašanja.

Zaradi tega tem potom z vso resnostjo apeliramo na vsa krajevna društva, na vse posamezne člane in članice naše Jednote, da tem težko prizadetim rojakom priskočijo na pomoč.

Vsa krajevna društva se prosi, da darujejo po svoji moči in ta blagi namen gotovo sveto iz društvene blagajne. Posamezne člane se prosi, da nabirajo od hiše do hiše prostovoljne prispevke.

Vsi prispevki naj se pošljajo kakor hitro mogoče na glavni urad Jednote. Imena darovalcev bodo priobčena v "Glasilu."

Ponovno pozivljamo vsa društva in članstvo Jednote, da se klicu odzove in po svoji moči prispeva, da se prizade tim rojakom v stari domovini pomaga.

Cenjeni sobratje in sosedstvo: Storimo svojo narodno dolžnost! Pomagajmo najbednejšim med bednimi!

Za K. S. K. Jednote:

JOS. ZALAR, ANTON GRDINA, REV. J. J. OMAN
gl. tajnik. gl. predsednik. duhovni vodja.
Joliet, Ill. 21. dec. 1926

Finančno poročilo K. S. K. Jednote za nov. 1926.
Asessment št. 11-26.

Dr. št.	Plačilna voda asess. 11-26	Smernine	Poškodnine	Centr. bol. podp.	Onemogle podpore	Dolgotr. bol. podp.
1.	\$ 772.71				\$ 50.00	
2.	1,189.36			\$ 100.00		\$ 50.00
3.	310.19					
4.	340.43	\$ 500.00		\$ 45.00		
5.	383.32		\$ 200.00	\$ 50.00		
6.	945.96					
7.	1,266.35		\$ 200.00			
8.	246.97					
9.	38.12					
10.	214.50			\$ 118.00		
11.	524.06					
12.	397.34	\$ 800.00			\$ 96.00	
13.	121.40					
14.	442.33					
15.	258.75		\$ 100.00			
16.	183.65		\$ 100.00			
17.	48.68					
18.	304.43		\$ 100.00			
19.	218.35	\$ 800.00				
20.	249.22			\$ 46.00		
21.	7.99					
22.	1,130.94			\$ 15.00		
23.	917.46					
24.	1,206.94	\$2,000.00				
25.	524.62			\$ 99.50		
26.	120.36					
27.	143.36			\$ 38.00		
28.	314.34					
29.	259.54			\$ 50.00		
30.	28.44					
31.	210.03					
32.	434.77			\$ 15.50		
33.	508.86			\$ 100.00		
34.	232.05					
35.	451.06			\$ 100.00		
36.	151.61					
37.	144.19					
38.	214.22					
39.	644.03					
40.	525.27					
41.	546.77			\$ 20.00		
42.	38					

(Nadaljevanje iz 5. strani)

da, št. 191. Clevland, O., 16792 Mary Cervan, 16793 John C. Jamnik, 16794 Anne Jamnik, 16795 Mildred Vodnik, 16796 Anton Babič, 16797 John Babič, 16798 Stanley Babič, 16799 Joseph Babič, 16800 Louis Babic, 16801 Jennie Vodnik, 16802 Edward Milavec, 16803 Angela Jare, 16804 Emma Plevnik, 16805 Anna Pugelj, 16806 Fannie Rupret, 16807 Stanley Derganc, 16808 Joseph Misley, 16809 Olga Misley, 16810 Justine Misley, 16811 Angela Derganc, 16812 Lillian Merhar, 16813 Louis E. Merhar, 16814 Christina Derganc, 16815 Ignac Crne, 16816 Leo Mersek, 16817 Joseph Mersek, 16818 Antonia Savovic, 16819 Elsie Benčin, 16820 Anna Rupret, 16821 Margaret Kausek, 16822 Dorothy Kausek, 16823 Josephine Cervan, 16824 Anna Cervan.

K društvu Marije Pomagaj, št. 196, Gilbert, Minn., 16779 Frances Novak, 16780 Ruth Zdravje, 16781 Louise Zdravje 16782 Alice Zdravje.

K društvu sv. Neže, št. 206, South Chicago, Ill., 16783 Anna Goich, 16784 Dan Boich, 16785 George Goich, 16786 Nick Goich, 16787 Rose Perwan, 16788 Milka Rozich, 16789 Helen Knezevich.

K društvu Marije Vnevzete, št. 210, Universal, Pa., 16790 Frank Kocin, 16791 Stanislav Kocin.

K društvu sv. Martina, št. 213, Colorado Springs, Colo., 16700 Theresa Vidmar, 16701 Anna V. Vidmar, 16702 Anton Vidmar, 16703 Joseph Vidmar.

Josip Zalar, glav. tajnik.

H. B.

KAJ JE S FAŠIZMOM?

Veliko odgovorov smo že čuli na to vprašanje. A ti si tako nasprotujejo, da ne vemo, pričem smo. Italijani za vseprek v zvezde kujejo, posebno njegovega očeta Mussolinija. Slovenci sira in očeta na dno pekla prekljinajo. Avstrijski Nemci prav tako. Zadnje čase sta se tudi Francozom precej zamerila. Ostalemu svetu, zlasti Amerikancem, sta splošne simpatične. Kdo ima prav?

Po mojem mnenju nobeden. Kajti vse te sodbe so preveč splošne. Ce bi mene kdo vprašal, kaj mislim o Mussoliniju in njegovem fašizmu, bi mu po modroslavno odgovoril: Distinguo — Treba razločevati! Fašizem, oziroma njegov vodja Mussolini, s katerim stoji in pade, ima vsaj danae dva cilja, naravnega in kulturnega. Na oba se mora ozirati, kdo boče a njem izreči pravično sodbo. Dosedanji njegovi kritiki so imeli večinoma le en njegov cilj pred očmi, zato so sodbe o njem tako različne, vse skupaj pa pogrešene.

Ko je Mussolini v jeseni, leta 1922 s svojimi črnosrajčeniki zmagovalno vkorakal v Rim in potisnil kralja v zaječek, je imel le en, narodni cilj pred očmi: vpostavitev nekdanjega rimskega imperija. Tako vsaj sodi njegov rival, Francesco Nitti, bivši kraljevi minister-ki predsednik.

Nitti piše, da fašizem ne temelji na nikakem pravem nauku, nampak je le neko gibanje mas vseh mogočih strank. Njegov edini vzor je narodni imperijalizem. Ta vzor se združenemu politiku Nittiju v danih razmerah utopija, naivna sanjarja. A po vojni so bili več ali manj vsi zmagovalci taki narodno-imperialistični sanjači, ki so sanjali vsek o svoji novi veliki domovini. Kdo bi take sladke sanje zameril Mussoliniju, Italijanu, rojenemu sanjaču? Toda ko se je on prebudil iz njih in videl, da grozje onkrat mirovnih mej še ni zrelo, je moral kljub svojemu nenasitnemu apetitu zaenkrat opustiti svoj narodno-imperia-

listični cilj. Ker ni kazalo na široko, se je obrnil na globoko. Postavil si je drugi cilj, narod na znotraj prenoviti in uvrstiti na temelju krščanstva. V tem oziru je on častna izjema med vsemi sedanjimi kronanimi in nekronanimi vladarji.

Drugi gred mimo in preko krščanstva, kot zastarele kulturne sile. On vidi v njem temelj nove močne Italije in temelj novega krščanskega rimskega imperija. Na tem temelju upa svoj narod moralno in kulturno dvigniti in ga potem povesti čez sedanje ozke meje med moderne barbare, če so se stari Rimljani na podlagi svoje visoke kulture učili opravljene do zavojevanja tujih narodov, zakaj bi njih "slavni" dediči ne bili? Tedaj s pomočjo oživljene krščanske kulture do rimskega imperija, ali kratko krščanski Cesar postati, to je celotni vzor Mussolinija.

Ce se je spričo tega dvojnega vzora Mussolini s svojim fašizmom Italijanom globoko vree vselel, je umljivo. V njih narodnih srčih si je postavil trajni spomenik že s tem, ker je rešil socialistično komunistične poplave in vsega njene brezmejne gorja, ki bi jih bilo nedvomno zadelo, ko bi ne bilo njega. Njih katoliška cera si je pa osvojil s svojim krščansko-kulturnim programom, ki ga je deloma že izvršil, deloma še v načrtu. Ta mu je prinesel še simpatije duhovništva, nizjega i višjega.

Sicer je razljal katoliško ljudsko stranko, da je danes politično brez pomena. Katoliškim krogom, duhovništvu in lajstvu, to gotovo ni bilo prav. A če hočejo biti odkritoščeni, morajo priznati, da bi se bila nizjih ljudska stranka srednje delegatov res imela ta namen, se ne da tajiti. Kaj bi naj bilo sicer Budiste, Jude, Protestante raznih ločin itd. nagnalo ravno v Rimu, prirediti tak kongres?

Na otvoritveni dan so se res zbrali zastopniki 19 držav, 39 evropskih, 52 društev in 53 vsečiljih, da pretežejo smernice za internacionalno moralno vzgojo. Vlada in naučno ministerstvo je pooblastilo sig. Broder-ja, poslanca in rektorja padovanskega državnega vseučilišča, da delegate v imenu vlade pozdravi in imata otvoritveni govor. In kaj je po navdihnjemu vlade govoril? Kratko povestno sledi:

"Gospodje! Kot zastopnik našega ministra imam čas vas pozdraviti in se vam zahvaliti, da ste si Rim izbrali za obdržavanje vašega letosnjega mednarodnega kongresa za moralno vzgojo. Ne pozabite, da je Rim zibelka dveh najfundamentalnejših moralnih oblik kar jih poznata zgodovina, rimskega prava in katolicizma. Rimsko pravo je genial, in sinteza vseh moralno-pravnih medsebojnih odnosov. Katolicizem, ki ima v Rimu svoje sveto mesto, pomeni še visjo in se popolnje rešitev vseh temeljnih problemov človeške duše. Po našem mnenju so takile kongresi za moralno vzgojo zgolj instrumentalnega značaja, to je kongresniki nimajo iskati in pretresavati načel, po katerih naj se moralna vzgoja vrši, ker ta so že tu; temveč morajo iskati potov, kako ta načela udejstviti."

"Italijanska vlada je mnenja, da je prava vzgoja možna le na podlagi sv. evangelija, deseterih božjih zapovedi in katekizma. V tem prepršanju je italijanska vlada znova uvedla v svoje šole obvezni pouk krščanskega nauka. Tega n' storila samo iz kakih tradicionalnih ozirov, ampak zato, ker ve, da vsebuje katolicizem najpopolnejšo in najvzvišenjšo moralno, ki je vir vse prave človeške kulture. Iz istega namena je ukazala, da se v vse vzgojne prostore, od ljudskošolske sobe do

vsečiljih dvoran, zoper obesi križ, znamenje našega odrešenja. Pa s tem še ni zavrsila svojega katoliškega moralno-reformarnega programa. Ima še vse polno, deloma že uzakonjenih, deloma še začrtanih reformnih točk. Naj nekatere navedem:

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. Prav tako v posiljati. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini s svojo diktatorsko silo. Diktator gori, diktator dol, program sam in resnost volje ga izvesti, morata biti vsakemu preprčanemu katoličanu simpatičen. Naj to svojo trditev opravičim."

Propagatorji mednarodne in medverske moralne vzgoje so si preteklo leto Rim izbrali za svoj kongres. Napovedan je bil za 28. septembra do 2. oktobra, pod častnim predsedstvom italijanskega kralja, diktatorja Mussolinija in naučnega ministra Fedelija. Ko so Vatikanu to zvedeli, so v svojem glasilu "Osservatore Romano" proti temu protestirali, sramota, da je kongres na njihovništvu in lajstvu, to gotovo ni bilo prav. A če hočejo biti odkritoščeni, morajo priznati, da bi se bila nizjih ljudska stranka srednje delegatov res imela ta namen, se ne da tajiti. Kaj bi naj bilo sicer Budiste, Jude, Protestante raznih ločin itd. nagnalo ravno v Rimu, prirediti tak kongres?

Na otvoritveni dan so se res zbrali zastopniki 19 držav, 39 evropskih, 52 društev in 53 vsečiljih, da pretežejo smernice za internacionalno moralno vzgojo. Vlada in naučno ministerstvo je pooblastilo sig. Broder-ja, poslanca in rektorja padovanskega državnega vseučilišča, da delegate v imenu vlade pozdravi in imata otvoritveni govor. In kaj je po navdihnjemu vlade govoril? Kratko povestno sledi:

"Gospodje! Kot zastopnik našega ministra imam čas vas pozdraviti in se vam zahvaliti, da ste si Rim izbrali za obdržavanje vašega letosnjega mednarodnega kongresa za moralno vzgojo. Ne pozabite, da je Rim zibelka dveh najfundamentalnejših moralnih oblik kar jih poznata zgodovina, rimskega prava in katolicizma. Rimsko pravo je genial, in sinteza vseh moralno-pravnih medsebojnih odnosov. Katolicizem, ki ima v Rimu svoje sveto mesto, pomeni še visjo in se popolnje rešitev vseh temeljnih problemov človeške duše. Po našem mnenju so takile kongresi za moralno vzgojo zgolj instrumentalnega značaja, to je kongresniki nimajo iskati in pretresavati načel, po katerih naj se moralna vzgoja vrši, ker ta so že tu; temveč morajo iskati potov, kako ta načela udejstviti."

"Italijanska vlada je mnenja, da je prava vzgoja možna le na podlagi sv. evangelija, deseterih božjih zapovedi in katekizma. V tem prepršanju je italijanska vlada znova uvedla v svoje šole obvezni pouk krščanskega nauka. Tega n' storila samo iz kakih tradicionalnih ozirov, ampak zato, ker ve, da vsebuje katolicizem najpopolnejšo in najvzvišenjšo moralno,

znamenje našega odrešenja. Pa s tem še ni zavrsila svojega katoliškega moralno-reformarnega programa. Ima še vse polno, deloma že uzakonjenih, deloma še začrtanih reformnih točk. Naj nekatere navedem:

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini s svojo diktatorsko silo. Diktator gori, diktator dol, program sam in resnost volje ga izvesti, morata biti vsakemu preprčanemu katoličanu simpatičen. Naj to svojo trditev opravičim."

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini s svojo diktatorsko silo. Diktator gori, diktator dol, program sam in resnost volje ga izvesti, morata biti vsakemu preprčanemu katoličanu simpatičen. Naj to svojo trditev opravičim."

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini s svojo diktatorsko silo. Diktator gori, diktator dol, program sam in resnost volje ga izvesti, morata biti vsakemu preprčanemu katoličanu simpatičen. Naj to svojo trditev opravičim."

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini s svojo diktatorsko silo. Diktator gori, diktator dol, program sam in resnost volje ga izvesti, morata biti vsakemu preprčanemu katoličanu simpatičen. Naj to svojo trditev opravičim."

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini s svojo diktatorsko silo. Diktator gori, diktator dol, program sam in resnost volje ga izvesti, morata biti vsakemu preprčanemu katoličanu simpatičen. Naj to svojo trditev opravičim."

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini s svojo diktatorsko silo. Diktator gori, diktator dol, program sam in resnost volje ga izvesti, morata biti vsakemu preprčanemu katoličanu simpatičen. Naj to svojo trditev opravičim."

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini s svojo diktatorsko silo. Diktator gori, diktator dol, program sam in resnost volje ga izvesti, morata biti vsakemu preprčanemu katoličanu simpatičen. Naj to svojo trditev opravičim."

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini s svojo diktatorsko silo. Diktator gori, diktator dol, program sam in resnost volje ga izvesti, morata biti vsakemu preprčanemu katoličanu simpatičen. Naj to svojo trditev opravičim."

"Cvetiče trgovanje z dekleti se ima korenito zatreli, posredovavnice za njih delo najstrožje nadzirati. Razne zakonne beznice, kotska nemoralnosti in raznih zločinov, se morajo načeli črti zapreti. To bi bilo vsaj od naše strani prav tako pristransko in dosledno krivico. Kajti on imo poleg narodno-imperialističnega še krščansko-kulturni program, ki je sam na sebi navrhnuo idealen. Katoliška ljudska stranka bi ne mogla imeti boljšega. Razloček je le ta, da bi ga ona pri najboljši volji in najintenzivnejšem delu ne mogla tako hitro uresničiti, kakor ga uresničuje Mussolini

Short Biographical Sketches

REV. FRANCIS PIERZ
of Missionaries who have labored amongst the Indians of the Northwest.

"During the three years I have spent among the Indians I have had many occasions in various places to notice the conduct and moral standing of both baptized and pagan Indians. I must say that they are good-natured, humble and docile. They are always open to good and salutary influence. Even in their wild state, when not perverted by others, they live an innocent and pure life. When a missionary comes to them they listen to him with great attention and become good Christians. It is more difficult to convert those who have been victims of deception on the part of white people. By selling them whisky and other intoxicating liquors they make them most abominable wretches. Among no nation on the face of the earth will you find so few instances of theft, injustice, or infidelity as among Indians. Murders are very rare."

Though engrossed with the care of an extensive Indian mission, comprising many stations, Father Pirc did not forget his dear Slovenian countrymen in Europe. He continued to write articles for the "Agricultural Association" on all interesting topics relating to farming, gardening, inventions, etc. The society showed its appreciation of his services in the cause of agriculture by presenting him with a silver medal.

Another incident made him happy. At his request, and especially that of Father Baraga, another Slovenian priest left his native country to devote himself to the Indian missions, namely, Father — afterward Bishop — Mrak, the worthy fellow laborer and successor of Bishop Baraga in the Episcopal See of Marquette. Bishop Mrak was born in Poljane, Slovenia, on the 16th of October, 1810. In the year 1859 Bishop Baraga made him Vicar-General for the Indian missions located in the Lower Peninsula of Michigan. Ten years later he became his successor in the See of Marquette.

Like his illustrious countrymen, Baraga and Pirc, he has spent about forty or more years in the Indian mission field, and at present (1900) is chaplain at the Sisters' hospital in Marquette.

In 1845 several government agents from Washington came to Michigan to examine the state of affairs amongst the Indians of the Northwest. They were most agreeably surprised at the progress made by the Catholic Indians in the arts and customs of civilized life.

Many of these Indians were living in neat, comfortable houses and were skillful workmen. Father Pirc took the inspectors around in the Indian village and showed them everything of note. The latter were so well pleased with what they saw and noticed, that they made presents to the good, gray-haired priest for his Indians.

Like Bishop Baraga, Father Pirc was a strong advocate of temperance. The following incident will illustrate his success. On a certain occasion some fur-traders had brought a great many barrels of whisky into his mission. So strong, however, were the new converts in their dread and hatred of drunkenness that none of them would even touch a drop of liquor. Speaking of Bishop Baraga and Father Pirc, Hon. Maximilian Oertel, for many years editor of a German Cath-

olic paper, says:

"If our president and his counselors would listen to the good advice which Father Pirc, Bishop Baraga, and other missionaries gave them, there would never be anything heard about Modocs and other Indians."

By this he means that if our government had followed the advice of our Catholic missionaries, the Indians would never have risen in their savage fury and committed such outrages and horrible cruelties on the whites as they have done from time to time, especially in 1862 in Minnesota.

From 1838 to 1842 Father Pirc labored most zealously among the Indians, especially those of the North Shore, at Fort Williams, Grand Portage, and other places. From 1840 to 1852 he seems to have spent most of his time at Arbre Croche and its dependent missions. In 1848 the last named place had a population of 1,842 Catholic Indians. Besides this place, Father Pirc had charge of ten other missions. This was, however, too much for an old man of sixty years. Hence he requested his bishop to divide the missions between him and Father Mrak, which was done. In the twelve years which he had spent among the Ottawas he had established six flourishing missions and built as many churches.

In 1852 Father Pirc, at the earnest invitation of Bishop Cretin of St. Paul, went to the early part of June Father Pirc went to Methi (?) Sagagan. He was obliged to travel through swamps and traverse lakes and rivers going thither. He declares that he never was so tired in all his life as on this journey. His cook and teacher were his sole companions. All three of them were obliged to carry heavy packs, containing their provisions, church utensils etc., notwithstanding which they made twenty miles in eight hours. When they arrived at Lake Ekonomanika they found a canoe and with it traversed the lake. Toward the evening of the second day they arrived at their destination. This will give the reader some idea of the hardships this aged, apostolic missionary had to endure in attending his many missions.

In a letter written in 1857 to his friend, Rev. M. Kristan, in Vače, Slovenia, he says that, although being seventy years of age, he felt well and healthy. He had founded ten new missions during the last three years and built two Indian, two French and 6 German churches near Sauk River. He gave the German missions to the Fathers of the Benedictine Order and the others to a French missionary. He was determined to devote the remainder of his life to the Indian mission. The next spring he intended to go north, from 400 to 600 miles, to the Chippewas at Red Lake. He went thither with Father Lavtičar, and the latter was left there to continue the good work. He froze to death on Red Lake in 1858, and was buried at Crow Wing by Father Pirc December 26th of that year. About four or five years ago his remains were brought to Duluth and buried there. Bishop Trobec preached an eloquent sermon on this occasion. Father Pirc composed a beautiful poem on the virtue and noble qualities of his departed friend and assistant.

In January, 1864, Father Pirc went to Europe to procure pecuniary assistance and zealous priests for his many missions. He visited the principal cities of his native land, preaching in many places two and three times a day. He succeeded in securing a goodly

sum of money for the American mission. We mention the following names: Very Rev. Joseph Buh of Tower, Minn., Vicar-General of the diocese of Duluth, who has labored long and well among the Indians at Sandy Lake, Cass Lake and Upper Mississippi; Rev. John Zužek, Ignatius Tomazin and James Trobec, later bishop of St. Cloud. They came from the diocese of Ljubljana, Yugoslavia. From the diocese of Gorica were Rev. A. Plut, John Tomazevič and James Erlah.

(to be continued)

POLJUDNA KEMIJA

Spisala
Fr. Pengov in dr. A. Rataječ
(Nadaljevanje)

Dušik potrebuje rastline za tvorbo najvažnejše organske snovi, to je beljakovine. Samo stročnice uporabljajo za to zračni dušik, vsem drugim rastlinam pa ga moramo dovajati v obliki dušikovih spojin. Te spojine so: žveplenokislji amonijak, čilski soliter, apneni dušik in solitrnikislji apno.

Zveplenokislji amonijak ali amonijakova sol je spojina žveplene kislino in amonijaku. Pridobiva se pri izdelovanju svetilnega plina v obliki bele, trdne soli. Dandanes izdelujejo amonijak tudi neposredno iz dušika in vodika ter ga potem z zveplenom kislino pretvarjajo v amonijakovo sol. Čilski soliter ali natrijev nitrat je bela sol, ki jo kopljajo v južnoameriški državi Čile. Ker se v vodi zelo rad topi, je izvrstno umetno gnojilo. Ce je v temlji dovolj kalija in fosfora, poveča 100 kilogramov solitra pridelek pšeničnega ali rženega zrnja na vsakem hektaru za 300 kilogramov. Apneni dušik izdelujejo iz kalcijevega karbida, ki se rabi pri acetilenski razsvetljavi, in dušika tako, da ga žarijo v zaprtih, z dušikom napolnjenih posodah (na primer v Rušah pri Mariboru). Prvo tovarno za apneni dušik so zgradili leta 1905, v Piano d'Orta v sredini Italiji, kjer razpolagajo z velikansko vodo množico. Solitrnikislji apno se izdeluje iz najcenejših snovi, to je iz zraka in apnena. Ako skoz vlažen zrak šwigajo izredno močne električne iskre, se iz vodika, dušika in kislina tvori solitrna kislina, ki se z apnencem spaja v apneni soliter. Izplača pa se tako izdelovanje samo tam, kjer je električni tok poceni. Apneni soliter so zelo izdelovali najprej na Norveškem, kjer silno močne električne toke proizvajajo z ogromnimi vodnimi silami. Zato se solitrnikislji apno imenuje tudi norveški soliter.

ŠESTO POGLAVJE
Hranitev ljudi in živali.
1. Človeška in živalska hrana. Da vsa živa bitja, ljudje, živali in rastline, vdihavajo zrak in izdihavajo ogljikovo kislino, smo že omenili. V tem oziru med njimi ni razlike. Glede hranitve pa se ljudje in živali bistveno razlikujejo od rastlin. Dočim se rastline hranijo z enostavnimi rudinski snovmi in jih pa asimilacijo pretvarjajo v zamotane organske spojine, ljudje in živali tege ne morejo. Ker pa so prav te spojine to je beljakovine, tolčce in ogljikovi hidrati poleg vode in rudinskih snovi najvažnejša hraniva človeškega in živalskega telesa, zato se ljudje in živali hranijo z rastlinami. Tudi meso jedi so končno odvisni od rastline hrane, ker uživajo meso rastlinojedov.

Prehranjevanje se vrši tako, da se del organskih snovi uporablja za razvoj in obstoj živalskega telesa, ostane pa z vdihavanjem kisikom polagoma izgoreva. Pri tem izgorevanju se razvija topota, ki vzdržuje telo pri stanovitni temperaturi. Ker se više razvite živali bi-

stveno hranijo tako kakor človek, zadostuje, da si nekoliko natančneje ogledamo hranitev cloveka.

Naša živila so po večini zmes rastlinskih hraniv, to je beljakovin, tolčec, okljikovih hidrator, vode in rudinskih snovi. Ker pa v posameznih živilih prevladuje eno ali drugo hranivo, nam najbolj ugaja mešana hrana, in še ta samo tedaj, ako vsebuje tudi snovi, ki same po sebi sicer niso redilne, a dajejo hrani dober in prijeten okus, na primer sol, poper, cimet itd.

Poleg tega živila navadno ne smejo biti sirova, ampak se morajo kuhati, peči in pražiti, da se v njih razvijejo snovi, ki dražijo čutnice in vzbujajo tek. Tek je za prehranjevanje telesa velikega pomena zato, ker draži živčevje želodca, da izločuje sokove, ki so potrebni za prehravo živil.

2. Prehrava.

Da more hrana skozi črevne stene prehajati v kri in se z njim pretakata po telesu, se mora raztopliti in prehraviti. Samo voda, raztopljeni soli in raztopljen sladkor ne potrebuje prehrave, ker neposredno prehajajo v kri. Vsa druga hrana se začno spreminjati že v ustih. Tu se drobe in mešajo s slino, ki nekaj ogljikovih hidrator, posebno skroba, ki ga prišteti. Fermenti so zelo zamotane kemične spojine, ki moramo v takto znamenitosti dobiti levi in desni prehravati. Pridvorova sta s prehravo zvezana po kratkih, s srčnim zaklopkama zaprtih prehodih. Kri more teči samo iz vzklikov veselja povzročajo prihvavorov v prehravati, ne pa tudi

To all my friends and members of the K. S. K. both, young and old:
May you steer your ship of life through the waters of 1927, and may God bless you with the favorable winds of health, happiness and prosperity so that you may safely reach the shore of 1928.

STANLEY P. ZUPAN,
Sport Editor.

Cleveland, O., December 28th, 1926.

no zelo zoprno diši.

3. Krvni obtok.

Pri hranitvi telesa ima kri zelo važno vlogo. Prvič mora posameznim telesnim delom dovajati za njihov razvoj in obstoj potrebnih hraniva, drugič pa iz njih odvajati porabljene in za telo skodljive snovi. Kri je sestavljena iz brezbarvne prozorne tekočine, ki vsebuje kakih 90% vode, poleg nje pa tudi razne organske in rudinske snovi. V tekočini je vso polno silnega majhnega ploščic, tako zvanih krvnih teles. Večina izmed njih je živordeče barve, le posamezna med njimi so brez barve. Rdeča krvna telesa, ki dajejo krvni črešnjevodoči barvo, sprejemajo vdihani kisik in ga oddajajo pri krvnem obtoku posameznim telesnim delom.

Da more vršiti svojo nalogo,

se kri pretaka po neštivilnih žilah in žilicah po vsem telesu. Središče in glavni organ tega telesa je srce. Razdeljeno je v štiri dele. Spodnja dela se imenujeta levi in desni prehravati. Pridvorova sta s prehravato zvezana po kratkih, s srčnim zaklopkama zaprtih prehodih. Kri more teči samo iz vzklikov veselja povzročajo prihvavorov v prehravati, ne pa tudi

(Dalej prihodnjih)

Otročja rodovednost.

Mali sinko: "Mati, ali je tudi naša sol narejena iz žensk?"

Mati: "Čemu tako vprašuješ?"

Sinko: "Danes sem čital zgodbo o Lotovi ženi, ki se je spremeniла v solnat steber."

Pri bolezni v družini so tako dobradoše.

Vzklik veselja povzročajo prihvavorov v prehravati, ne pa tudi

Vaši prihranki

vloženi pri nas, so vedno varni. Vi živite lahko v kašteri, izmed naših držav, in vendar sto lahko vložnik na naši banki, prav kakor bi živel v našem mestu. Pišite nam za pojasnila in dobili boste odgovor z obratno pošto v svojem jeziku. Mi plačujemo po 3 odstot obresti na prihranke, in jih pristejemo h glavnici dvakrat na leto ne glede na to ali vi predložite svojo vložno knjigo ali ne.

Naš kapital in rezervni sklad v vstopi več kot \$740,000 je znak varnosti za vaš denar.

Naš zavod uživa najboljši ugled od strani občinstva, kateremu ima

nalog nuditi najljudnejšo postrežbo, in od katerega prejema najizražajočo naklonjenost.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO IN CLINTON ST. :: JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, predst. Chas. G. Pearce, kasir.
Joseph Dunda, pomoč. kasir.

Pozor krajevna društva K. S. K. Jednote!

Mesec december, doba glavnih letnih sej je tukaj. Na teh sejah boste gotovo kaj ukrepali o izboljšanju finančnega stanja društva in njegovem napredku. Velike važnosti pri tem je vprašanje, kje in kako imate društveni denar naložen? Na veliko obrestno mero ter varno ali ne?

Mi vam svetujemo, da za denar, kar ga imate na razpolago, kupite pri nas take vrednostne papirje ali bonde, bodisi že mestne, okrajne ali šolske, ki vam danošajo vsaj od 5 do 6 odstotkov. Bonde lahko vsak dan prodaste ali zamenjate v denar.

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota je skoro vse bonde, katero lastuje, pri nas kupila, ker jo vedno solidno posrežemo. Sledite K. S. K. Jednoti tudi vi!

Za pojasnila pišite nam v slovenskem jeziku.

A. C. ALLYN & CO.

67 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.

DEKLA ANČKA

NOVELA

Spisal F. S. Finžgar

(Nadaljevanje)

Za njo in za Janeza se je začel čas, ki je bil eno samo nepretrgano hrepenjenje, sama rada v solnec.

Janez je kupil Ančki sréek na zlati verižici, Ančka mu je vrnila s skopim prihrankom kupljeni prstan. Janez je trošil celo za njeno obliko in je užival sladko slast, ko jo je nosila. Kadar je imel kaj denarja, je dal denarnico Ančki:

"Zakleni v skrinjo. V hlevu nič kaj varno."

Ce je šla Anica z gospodinjo v mesto, ji je dal hranilno knjižico, da vloži, kar je prišteli.

Kadar je naneslo, da sta bila kaj časa sama pri delu, sta se stare besede: Kjer so ljubezen pojedli pred zakonom, so jo v kajžo jo je peljal neke nedelje popoldne, da sta skupno vse ogledala in določila, kaj bo stalo tu, kaj se bo branilo tam. Janez si je nakupil desk ter jih skril za kozolcem, kjer so čake dneva, da pride ponje mizar in se loti bale.

Prišel je Smaren. Ančka je vstala od stírih in se napravila v cerkev k izpovedi. Članica Marijine družbe je bila in tadan zanje skupno sveto obhajilo.

Lahkih nog in lahke vesti je Ančka hodila vsak mesec k izpovedi. To pot jo je težilo. Prav blizu cerkve jo je nenadoma zbolda vest in ji je rekla:

"Dekle, ti imaš fant. To to!"

Bridkost jo je obšla. V cerkevi je odprla molitvenik in se pridružila tovarisci, ki so se vrstile krog izpovednice. Pričela je brati. Ni mogla. Tisti glas ji je neprestano zvenel:

"Dekle, ti imaš fant!"

V tla je gledala vsa zamišljena in jagode na molku, ki je bil ovit krog roke, so postale potne. Ančka jih je pogledala in se domisila, da ji je prinesel molek z božje poti za odpustek Janez. Res je bil lep, ali zaželeta si je tistega matrinega, lesenega, in hudo ji je bilo, da se ni doma tega domisila.

Vrsta ob izpovednici se je nekaj mož ga je spremjal.

"Dobre volje je. Viržinko vesele pred ovenčan kip Majice kraljice," ga je pogledal Janez.

kronane, visnjevi trakovi so se svetili izpod belih rut. Ančko je čezdalje bolj skrbelo. Vse cesti. Janez je začel:

"Gospodar, saj veste, kako sem sklenil. Za koliko bi dali kajžo?"

"Torej se ženiš?"

"Kaj bi drugače. Tako se mi zdi Ančka pripravna in končna, da je kar prav, če se vzameva."

Janez je počil z bicem.

"Twoja glava, twoj svet! Kajža je naprodaj in tebi pet sto ceneje kakor drugemu. Pet bank mi daš, je vredna med breti."

"Pet," je povzel Janez zategnjeno.

"Ni predraga. Tisoč me je stale popravljanje. Le oglej jo do dobra. Kakor nova je. Pred hišo voda, svet ves okrog nje, samo to je vredno tisočak."

Mokar je stiskal viržinko, ker ni vlekla, da so letete iskre za veson.

"Nimam toliko," je izpregorovil Janez in sram ga je bilo in ves potek je bil.

"Počakam te. Ampak pravzaprav se vanja nič ne mudri! Počakajta: Ančka je še kakor otrok in ti tudi še nimaš pleše. Pomišli tudi to: prazna bajta je bogomagaj. V hlevu nič, v hiši nič. Ce ti je prav, ti prodam par teličkov. Kaj menijo mi boš dal za krmvo, v treh letih imam dve molnici takoj

rekoč zastonj. Medtem zaslusiš ti, zaslubi Ančka, drugo leto ji pridam, ker je ona zadovoljna zmožjo — vidiš, tako bi bilo modro."

"Aha," je pritegnil Janez dvoumno, da se ni vedelo, ali mu je všeč ali mu ni.

Mokar je vrgel viržinko v jarek in zadremal.

Janez je gonil in čisto nič ni bil dremoten.

"Tri leta da bi čkal, pravi gospodar. Tri leta, tri leta —"

Nezavedno je mahljal z blcem in iskal konca teh treh let. Zdelo se mu je, da ga ne vidi in da ga ne bo učakal.

"Ančki povem. Kaj poreče? Ne, ne bom jih povedal. — Kje bi dobil tisočak? — Če grem v posojilnico — bi dobil, toda še enega, za živino in orodje — potem sta dva. Preveč bi bilo dolga. — Po gospodarjevo bi bilo modro. — Misli on. Ne, ne strsim teh treh let pri njej in brez nje. — Ze vem. V Ameriško jo potegnem. Tam se zasuši. Se taki zasušijo, ki so malo prida delavci. — Toda Ančka bi bila doma. — In Miha tudi doma — in kdo ve, kdo še. — Ne grem!"

Janez je zavozil na dvorišče, razdrojen in potrt, da je pozbil poklicati gospodarja, ki je udobno spal na kolesiju. Ko je izpregal, se mu je zdelelo, da je izpid kuhinjskega okna zbežala črna senca. Popustil je izpreženega konja in skočil na vrt, kamor je izginila postava. Rigo je šel k vodnjaku in prevergel prazen škaf. Ropot je prebudil Mokarja, ki si je pomel oči, se ozir in zapazil konja.

(Dalej prihodnjih)

VREČA PRSTI

Stilman-Mihatov.

Omar ben Bašir, sodnik iz Cehre, je stopal po cesti, ob kateri si je dal zgraditi licen grašček Kolif Dahvid, potem ko se je bil zmagoščavno povrnil iz boja zoper roparske sosedje. To je bila njegova običajna pot, dokler še ni pritisnila dnevnega vročina, ki je utrdila njegove ude in njegovega duha. In počutju se je vsakokrat vračal na svoj dom, kjer se je nemudoma lotil dela; kajti Omar ben Bašir je bil marljiv mož, ki je resno pojmoval svoj življenjski poklic in je razum in sreča postavil v službo pravičnosti.

Kalif se smehlajo obrne proti njemu in reče: "Napolni deščer vreč, če hoces!" Ko se zadovoljen smehlja, govoril: "Ta ubožni prostor, ben Bašir, bo kmalu od tod izginal; zgradil bom pristavo, ki se bo šibila od zlata, tamle bom postavil skalo, tam bo vodopad, in dalje naprej se bo dvigal stolp, razkaterega bo, mogoče pregledati celo okolico."

Ko je med tem sodnik napolnil vreč, je reklo Kalifu:

"Moje delo je končano; ne jezi pa se, ljubljenc bogov, če te nadlegujem še z eno prošnjo,

ki bo prav tako nezmatna kakor prva."

"Le na dan ž njo!"

"Pomagaj mi dvigniti vreč na osla!"

Začuden stopi Kalif korak nazaj, "Kaj si domišljaš, ben Bašir," de jeze se, "kako moreš kaj takega od mene zahtevati? Pokliči enega mojih sužnjev in ti bo pomagal."

"Ne, gospod!" reče sodnik mirno, "jaz tebe prosim in ti mi moraš to prošnjo izpolnit!"

Kalifovo oči se jezno zaiskre.

"Sanjač!" sika in vihti pest,

"jaz... jaz... naj ti poma-

gam dvigniti to težko breme?"

Tedaj reče Omar ben Bašir resno in ponosno: "Ta mala vreča prsti, ki je le nezaten del posestva Selimove vдове, se ti zdi pretežka, Kalif! Ali se ne bojš onega dne, ko te bo pozval Alah pred svoje obličeje? Potem ti bo to celo posestvo velikansko breme, ki te bo zadržalo. Zdaj si še svetni vladar, ki ga sluša in mu služi na stotine podanikov, tisti dan pa boš po čim postal enak najslabotnejšemu izmed sužnjev."

Kakor okamenel stoji Kolif

in molče posluša sodnika.

Prešašen ga vpraša: "Kaj? S svojimi sužnji bom v enakem činu?"

Omar ben Bašir odgovori:

Odpusti, motim se. Tvoj višji čin na zemlji ti bo v Alahovem kraljestvu povzročil večjo bolečino, kajti tvoj neprimerno večji delokrog zahteva neprimerno večjo odgovornost. To

"Ali mu nisi razložila žalostnega položaja, v katerega bi zala, če ne bi imela lastnega temeljčka?"

In sodnik iz Cehre hoče oditi.

Toda Kalif ga nazaj pokliče:

"O, da! Vrgla sem se mu

pred noge in ga rotila in se jokala in mi povedala vse, kar mi je polnilo srce."

Sodnikovo sočutje napram vдовu je naraščalo pri vsakem novem odgovoru, ki mu ga je dajala z intēsem glasom.

"In nis je tvoje prošnje nič premogle?"

Mara ne odgovori, ampak samo z glavo odkima.

Omar ben Bašir se za hip zamislil, potem pa odločno stopi k starci, tukati živali in reče:

"Žena, prepusti mi za nekaj časa osla in vrečo! Razumeš?"

"Selimova vdova ga začedeno pogleda.

In Kalif mu je podal roko, ki jo je Omar ben Bašir toplo stiskal.

Iz neba pa je padel na pot,

kjer sta oba stala, širok, zlat

solnčni pramen, podoben božju

mu nasmešku.

— O —

Izkušnja je draga Šola, toda vsi njeni graduantje naredijo pesimistu glavobol.

Ne govoril o sebi, če si v kaki družbi; to delo raje izvrši, če si sam.

"Ostani, prijatelj! Kaj naj ti pa odustum? Dolžan sem ti zahvalo, veliko zahvalo, ker me svariš pred krivico, s katero bi omadeževal svojo dušo. Pokliči sem Selimovo vdovo! Svoje posestvo naj obdrži! Tebe pa, Omar ben Bašir, prosim, da greš z menoj na dvor. Vladar potrebuje v svoji težki službi zvestega in odkritega svetovalca. Odslej boš ti moj vetrovace!

In Kalif mu je podal roko, ki

jo je Omar ben Bašir toplo stiskal.

Iz neba pa je padel na pot,

kjer sta oba stala, širok, zlat

solnčni pramen, podoben božju

mu nasmešku.

— O —

Izkušnja je draga Šola, toda

vsi njeni graduantje naredijo

pesimistu glavobol.

Ne govoril o sebi, če si v kaki

družbi; to delo raje izvrši,

če si sam.

— O —

Izkušnja je draga Šola, toda

vsi njeni graduantje naredijo

pesimistu glavobol.

Ne govoril o sebi, če si v kaki

družbi; to delo raje izvrši,

če si sam.

— O —

Izkušnja je draga Šola, toda

vsi njeni graduantje naredijo

pesimistu glavobol.

Ne govoril o sebi, če si v kaki

družbi; to delo raje izvrši,

če si sam.

— O —

Izkušnja je draga Šola, toda

vsi njeni graduantje naredijo

pesimistu glavobol.

Ne govoril o sebi, če si v kaki

družbi; to delo raje izvrši,

če si sam.

— O —

Izkušnja je draga Šola, toda

vsi njeni graduantje naredijo

pesimistu glavobol.

Ne govoril o sebi, če si v kaki

družbi; to delo raje izvrši,

če si sam.

— O —

Izkušnja je draga Šola, toda

vsi njeni graduantje naredijo

pesimistu glavobol.

Ne govoril o sebi, če si v kaki

družbi; to delo raje izvrši,